

Bijlage 1 - Gewasbescherming

1. DE EU-RICHTLIJN

Uitgangspunt voor het gewasbeschermingsbeleid en de harmonisatie daarvan is Richtlijn 91/414/EEG. Deze richtlijn regelt de beoordeling en de toelating van gewasbeschermingsmiddelen in EU. Doel van de richtlijn is dat binnen de EU alleen middelen worden gebruikt die landbouwkundig deugdelijk zijn, niet schadelijk zijn voor de volksgezondheid en geen onaanvaardbare risico's voor het milieu hebben.

Richtlijn 91/414/EEG bevat de volgende bijlagen:

- I. Werkzame stoffen die mogen worden gebruikt als basis voor gewasbeschermingsmiddelen;
- II. Voorschriften met betrekking tot het dossier dat moet worden ingediend voor opneming van een werkzame stof in bijlage I;
- III. Voorschriften met betrekking tot het dossier dat moet worden ingediend voor toelating van een gewasbeschermingsmiddel;
- IV. Standaardzinnen betreffende bijzondere gevaren;
- V. Standaardzinnen betreffende te nemen voorzorgsmaatregelen;
- VI. Uniforme beginselen voor evalueren van gewasbeschermingsmiddel.

Werkzame stoffen

De EU stelt, op basis van bepalingen in bijlagen I en II van de richtlijn, één lijst op met werkzame stoffen die zijn toegestaan in gewasbeschermingsmiddelen.

Voor *nieuwe werkzame stoffen* is richtlijn 91/414/EEG volledig van toepassing en is er geen verschil tussen de EU lidstaten.

Voor *bestaande werkzame stoffen* (die al voor in werking treden van de richtlijn op de markt waren) is in Artikel 8 II van de richtlijn een overgangsperiode vastgelegd, die tot 2008 geldt, waarin deze *stoffen* in EU verband worden herbeoordeeld. Gedurende deze periode mogen de lidstaten beslissen of zij bestaande werkzame stoffen op nationaal niveau opnieuw willen beoordelen vooruitlopend op de EU beoordeling.

Gewasbeschermingsmiddelen

De beoordeling van de gewasbeschermingsmiddelen met bepaalde toepassingen is een nationale aangelegenheid, waarbij moet worden voldaan aan bepalingen in bijlagen III tot en met VI van de richtlijn. Hierdoor wordt een uniforme beoordeling in de EU nagestreefd. Er kunnen echter verschillen bestaan die gebaseerd zijn op afwijkende agrarische-, fytosanitaire-, klimatologische- en ecologische omstandigheden.

Essentiële toepassingen

De richtlijn geeft landen de ruimte essentiële toepassingen aan te wijzen in geval van landbouwkundige noodzaak. Voor dergelijke toepassingen moeten landen rapporteren over het ontwikkelen van alternatieven binnen vier jaar.

2. VERGELIJKING

Ter beoordeling van de Nederlandse positie ten opzichte van andere landen is gekeken naar de implementatie van de richtlijn, de beoordeling van werkzame stoffen (waarbij een onderscheid is gemaakt tussen nieuwe en bestaande werkzame stoffen) en naar het beroep op de essentiële toepassingen.

Implementatie

De richtlijn is door alle EU landen voor 1995 (Duitsland in 1998) omgezet in nationale wetgeving.

Beoordeling nieuwe werkzame stoffen

Nieuwe werkzame stoffen worden door de EU beoordeeld. Per 31 maart 2003 zijn er dertig stoffen beoordeeld, waarvan 29 geplaatst op bijlage I van de richtlijn en 1 stof niet geplaatst.

Herbeoordeling bestaande werkzame stoffen

Het Europese tempo van beoordelen ligt, na een aanvankelijk aarzelende start, momenteel zodanig hoog dat voorlopen voor individuele lidstaten minder van belang wordt. De beoordeling van de meest

belangrijke stoffen zal in 2005 gereed zijn. Tot juli 2003 kan de fabrikant kenbaar maken zijn aanvraag van de werkzame stof te willen verdedigen door het verstrekken van volledige dossiers. Indien dat niet gebeurt, is de overgangsbepaling na 2003 niet meer van toepassing op de betreffende stof. De verwachting is dat fabrikanten voor ongeveer 320 stoffen geen en voor ongeveer 480 stoffen wel een beoordeling aanvragen. Per 31 maart 2003 waren 48 bestaande stoffen beoordeeld waarvan er 26 wel en 22 niet op bijlage I zijn geplaatst.

Stand van zaken Nederland

Nederland heeft tientallen middelen vervroegd (vooruitlopend op de EU) herbeoordeeld aan de hand van communautaire eisen (art. 8 II 91/414/EEG). Inmiddels heeft Nederland deze vervroegde beoordeling gestaakt en loopt in de pas met de EU regelgeving, met uitzondering van ongeveer 25 stoffen met een hoog risicoprofiel die Nederland vooruitlopend op het Europese tempo beoordeeld.

De Nederlandse bestrijdingsmiddelenwet is in 2002 aangepast zodat een uitbreiding van de toepassing van een gewasbeschermingsmiddel op basis van een bestaande werkzame stof niet meer wordt gezien als een compleet nieuwe aanvraag, waardoor voor de gevraagde uitbreiding volstaan kan worden met een beperkt dossier.

Stand van zaken andere landen

Duitsland heeft beginjaren negentig veel toelatingen van milieukritische middelen ingetrokken, waarbij Duitsland in toenemende mate bij het verlopen van de expiratiedatum de toelating niet verlengde.

Denemarken heeft reeds een aantal jaren geleden een vijftal toelatingen van milieukritische gewasbeschermingsmiddelen ingetrokken op basis van nationale criteria die strenger zijn dan de EU richtlijn. De EU, andere landen en bedrijfsleven menen dat Denemarken deze intrekking onvoldoende zorgvuldig heeft onderbouwd. Voor het resterende middelenpakket voelt Denemarken er niet voor nogmaals op de EU-beoordelingen vooruit te lopen.

Belgie en Spanje sluiten volledig aan bij de EU beoordeling.

Stand van zaken essentiële toepassingen

Nederland kent een viertal essentiële toepassingen. Voor de andere landen zijn de indicatieve aantallen achtereenvolgens Denemarken een drietal, Duitsland een vijftal, België een tiental en Spanje eveneens een tiental essentiële toepassingen. In totaal worden door alle EU landen 49 werkzame stoffen als essentieel benoemd.

3. CONCLUSIE

De toelating van nieuwe werkzame stoffen is geüniformeerd voor de gehele EU. Ten aanzien van bestaande werkzame stoffen hebben Nederland, Duitsland en Denemarken in het verleden een restrictiever beleid gevoerd dan België en Spanje. Door de snelle beoordeling door de EU op dit moment is het verschil van Nederland met de overige EU landen minder en ook minder van belang. Het beroep van Nederland op bepaling voor de essentiële toepassingen is lager dan andere landen.